

נקודה טובה, לפרשת נח

דן אלמגור הפזמונאי, כתב שיר ובו מבט הומוריסטי על המבול ותיבת נח.

נח היה איש צדיק ותמים / דן אלמגור

הציץ האל פעם מחלון המשרד
ראה את העולם ואמר מיד:
בראתי בני אדם ושכחתי בשביל מה
אמחה אותם במים מעל פני האדמה

ירד האל, העיף מבט רגוז
ראה את נח - בחור מאה אחוז
וזה בסגנון של אותם הימים:
נח היה איש צדיק ותמים

נח היה איש צדיק ותמים,
נח היה איש צדיק ותמים,
נח היה איש צדיק ותמים
ולכן נשאר יבש

האם דברי ההומור הללו נכונים? לא ולא.

מי ששכח לשם מה הוא נברא ולמה בעצם מצפים ממנו, הוא דווקא האדם.

למרות שאדם הראשון וצאצאיו לא קבלו משנה סדורה של ציוויים כיצד להתנהג, הרי שהקב"ה ציפה מהם להפעיל שכל ישר ולהתנהג כבני אדם.

- הקב"ה ציפה לכך שבני דור המבול לא יחמסו ויגזלו את ממונם ונשותיהם של חבריהם.
- הקב"ה חשב שהשליטים ובניהם יבינו שאסור להם לקחת מכל הבא לידי, לצורך תאוותם.

אולם, כאשר בני דור המבול לא התנהגו כראוי ופגעו איש בחברו, מכריז הקב"ה: (בראשית פרק ו, ז): "אֶמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה... כִּי נַחְמָתִי (התחרטתי) כִּי עָשִׂיתִם".

האם האדם צריך ונדרש להבין לבד כיצד להתנהג!?

התשובה היא כן.

בנוסף למוסר האנושי הטבעי שיש באדם, הוא נדרש להתבונן סביבו ולאמץ התנהגות טובה

על כך אמר רבי יוחנן:

"אלמלא לא נתנה תורה, היינו למדים צניעות מחתול (שמכסה צואתו) וגזל מנמלה (שאינה לוקחת גרגיר חיטה מנמלה אחרת) ועריות מיונה (שבני הזוג נאמנים זה לזה)"
(עירובין ק, ע"ב). ומי שלא יתבונן, לא ילמד.

דברים דומים לכך, אמר אלברט איינשטיין - הפיזיקאי הידוע.

לדבריו, אין הבדל מהותי בין חוקי המוסר וחוקי הטבע. **כשם שאני מנחש את חוקי הטבע ובוחרן אותם בניסוי, עלי לנחש את חוקי המוסר ולבדוק אותם בהתנהגות אנושית בין אדם לחברו** ('אלברט איינשטיין - אחדות וריבוי', עמ' 124). ללמדך, שגם מי שאינו מאמין בתורה אלוקית, חייב לייצר לעצמו ולחברה מערכת חוקי מוסר, סדר וצדק אנושיים.

מתוך דברים אלה, עולה תשובה לשאלה קשה ובסיסית. מדוע הקב"ה העניש את קין על רצח הבל. והלא קין מעולם לא הוזהר ולא נצטווה על איסור רציחה. והרי אין עונשין אלא אם כן מזהירין.

אולם, לאור דברינו, הדבר פשוט. לא כל דבר צריך לומר. יש דברים שהאדם צריך להבין לבד, בכוח שכלו, תבונתו ויכולת ההתבוננות שלו.

למרות שבשיר יש הרבה אי דיוקים, אין ספק שהפזמון, אכן נכון:

**נח היה איש צדיק ותמים
ולכן נשאר יבש...**

שבת שלום

משה רוט

rothmoshe@gmail.com